

Andreu Muñoz Melgar
Director del Museu Bíblic Tarraconense

Reconstruint la història del Museu Bíblic Tarraconense des de la Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona

La Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona compleix 25 anys. És un motiu de joia compartir aquesta felix efemèride amb el seu personal pels grans serveis que han prestat a la investigació i a la difusió de la història de la nostra ciutat. Aquesta institució sempre s'ha caracteritzat per donar un servei silent i eficaç. Ha estat un instrument indispensable per construir la nostra història i una autèntica casa d'acollida per al ciutadà o l'historiador assetegat de coneixement.

La directora, M. Elena Virgili, ens convida a explicar una petita o gran troballa descoberta entre els llibres que formen els llegats bibliogràfics o entre els milers de planes de les publicacions periòdiques que es custodien a la BHMT. Vet aquí que la gran descoberta que hem fet ha estat trobar en aquesta institució una realitat amant, oberta, professional i acollidora. Amb un gran esperit de servei, la BHMT ha estat exemplar en la projecció de les tasques de conservació, divulgació, informació i investigació que li són pròpies. Una institució és gran perquè les persones que la porten la fan humana, i aquest és el gran tresor que acumula.

Però bé, convidats a relatar una petita o gran descoberta, he d'agradir, també, a la BHMT la tasca de digitalització del

seu fons de publicacions periòdiques locals més importants, que és la que em permet, ara, escriure aquesta aportació. No fa massa temps que, gràcies a aquesta eina, hem pogut reconstruir fragments de la història del Museu Bíblic Tarraconense que fins llavors ignoràvem¹. I és que la història del nostre museu és tan singular com convulsa i són porcions fragmentàries de documentació les que ens han arribat per reconstruir la seva vida.

El Museu Bíblic Tarraconense va ser fundat l'any 1930 pel Dr. Josep Vallés i Barceló, canonge lectoral de la Catedral de Tarragona, professor de Sagrades Escripures al Seminari de Tarragona i vinculat al Pontifici Institut Bíblic de Roma. El Museu es va crear a partir del material que recollí o adquirí en els seus viatges a Terra Santa i el Pròxim Orient i s'ubicà en dues sales del claustre del Sagrat Cor del Seminari de Tarragona. D'aquest fet es compleixen ara 80 anys.

¹ En aquesta tasca escomesa per l'equip del Museu vull citar particularment la feina realitzada per Míriam Ramon Mas, tècnica del Museu Bíblic, John López, secretari del Museu Bíblic i de Mercè Masdeu Dolcet, alumna en pràctiques de la Universitat Rovira i Virgili.

El Dr. Vallés va concebre el museu com una eina pedagògica al servei de la cultura i de la fe². En aquest sentit era un instrument molt útil per a la formació dels seminaristes. Els testimonis orals ens referenciaven que el Museu també obria les seves portes a la societat civil, però aquest fet no el teníem documentat. Gràcies a la digitalització del fons antic que ens brinda la BHMT hem pogut trobar un conjunt de notícies que ens permeten palesar la importància del museu en la dècada dels anys 30, abans de l'esclat de la Guerra Civil i la funció pedagògica tan eclesial com civil de què participava la institució. És així que en el diari *La Veu de Tarragona*, el 8 de gener de 1932, narra:

«Proper a inaugurar-se al nostre Seminari Universitat Pontifícia hi aportem la modesta contribució de aquestes lletres. Perquè és un fet que transcendeix més enllà de la vida intel·lectual tarragonina, sedentària com les seves pedres històriques. Una col·lecció de coses orientals, el Museu Bíblic, és el complement a la fecunda tradició dels estudis escripturístics tarragonins i també l'inici d'una nova fase de recerca que ens fa albirar llums novelles en la recensió de la cultura catalana. [...] Precisament per a posar-se en aquest altiplanell, per escrutar els camins per on ens ha vingut el Crist, la terra on nasqué, la cultura i els trasbalsos de la seva època, la tradició del seu poble i les relacions amb els veïns, etc., la Universitat Pontifícia de Catalunya inicia el seu Museu Bíblic. Un Museu Bíblic – ho subratllem – en el sentit d'intuir i biografar.³

El 14 de gener de 1932 el mateix diari, *La Veu de Tarragona*, apuntava:

2 Muñoz A., "Veure la Bíblia: El Museu Bíblic Tarraconense", *Foc Nou*, 409 (2008), Barcelona, pp. 32-35.

3 J.P. i J. de Torramader, "Els estudis orientals a l'Universitat Pontifícia de Catalunya I; A propòsit d'un Museu Bíblic", *La Veu de Tarragona*, 8 de Gener de 1932, p. 1.

[...] Avui, doncs, el Museu és una exigència pedagògica: ensenyar veient, ensenyar palpant, ensenyar construint, aquest és l'ideal! L'alumne ha de fer quelcom més que aprendre, ha de saber caminar tot sol; i per això els professors de laboratori, els seminaris d'iniciació dels museus. [...]

Els museus Bíblic i Egiptològic del Monestir de Montserrat començats amb elements minsos i continuats amb aquella paciència proverbial benedictina, constitueixen avui, en les seves diverses seccions, una col·lecció d'un interès escripturístic imprescindible. [...] Una raó semblant ens mena ha preveure també la futura puixança del pro-museu Bíblic. Recordem, si més no, els noms del passat i la tasca present auguri de l'avenir. [...] Aquests són els antecedents i el caliu del prop Museu Bíblic tarragoní. En un altre article parlarem més concretament d'alguns detalls i algunes tasques que els nostres exegetes es proposen realitzar.⁴

Del 16 de gener del 1932, de nou *La Veu de Tarragona* comentava del Museu Bíblic:

«Com preambulant en els dos articles anteriors, hem traçat les línies més vistents dels homes i del mètode. No vull desviar-me de la difícil comesa que tinc iniciada. Abans, però, d'entrar a la descripció i finalitat pràctica del Museu Bíblic que ens ocupa hem de dir alguna cosa de dos auxiliars seus: la biblioteca i el seu laboratori. Fins podríem afirmar pròpiament ésser el museu fruit dels dos útils. També que adjunts - biblioteca, laboratori i museu – com tres cercles concèntrics, arriben a completar la funció cultural de la moderna pedagogia. [...]»

4 J.P. i J. de Torramader, "Els estudis orientals a l'Universitat Pontifícia de Catalunya II; Una adaptació del mètode intuïtiu", *La Veu de Tarragona*, 14 de Gener de 1932, p. 1.